

انٹیوپی، اریتره و مصر، در آستانه یک بحران چندلایه قرار گرفته‌اند؛

آب؛ بهانه بازگشت جنگ به شاخ آفریقا

رامین برتو

قدرت‌های منطقه‌ای بر سر آینده‌شاخ آفریقا را در خوددارد.

تنش میان انتیوپی، اریتره و مصر در روزهای اخیر

از سطح اختلافات سیاسی و مواضع متقابل فراتر رفته

و به مرحله‌ی رسیده که هم‌زمان ابعاد دیپلماتیک، امنیتی، نظامی و ژئوپلیتیکی به خود گرفته است. انتیوپی اول اکتبر سفارت خود در اسمره را بست و ۱۰ دیپلمات اریتره‌ای را به اتهام فعالیت‌هایی که تهدیدی مستقیم برای امنیت ملی این کشور می‌دانست، عنصر نامطلوب اعلام کرد. اریتره نیز در واکنش، قطع کامل روابط دیپلماتیک با انتیوپی را اعلام کرد.

هم‌زمان، آدیس آبابا یک دیپلمات مصری را اخراج کرد و قاهره نیز در اقدامی متقابل، یک دیپلمات انیوپیایی را از خاک خود بیرون راند. این تحولات در شرایطی رخ داده که از اواخر سپتامبر، درگیری‌های شدیدی میان نیروهای فدرال انتیوپی و ائتلاف مسلح به رهبری جبهه آزادی‌بخش خلق تیگرای در شمال این کشور آغاز شده و دامنه آن به غفر و امهره نیز کشیده شده‌است.

بنابراین، آنچه امروز در ظاهر یک بحران دیپلماتیک میان سه پایتخت است، در واقع حاصل تلافی چند پرونده قدیمی و جدید است که میراث جنگ انتیوپی و اریتره، مسئله دسترسی انتیوپی به دریای سرخ، مناقشه سد النھضه میان قاهره و آدیس آبابا، بحران تیگرای و رقابت

خبر

اسرائیل برنامه مقابله مستقیم با مصر و اردن را تدوین می‌کند

هاآرتص با انتشار بخش‌هایی از یک سند راهبردی، فاش کرد که جریان‌های فکری -امنیتی راست‌گرای اسرائیل، مصر، اردن را علیرغم توافقات سازش، «تهدید احتمالی» و «دولت‌های متخاصم آینده» قلمداد کرده و خواستار طرحی بر برنامه‌های جامع نظامی برای رویارویی مستقیم با قاهره و امان شده‌اند. روزنامه هاآرتص نوشت: این سند ۲۷۰ صفحه‌ای تحت عنوان «چشم‌انداز نوین امنیت اسرائیل» که توسط اندیشکده راست‌گرای افراطی «ارگمان» و در قالب «برنامه چرچیل» تدوین شده، تصریح می‌کند که «صلح‌برای اسرائیل یک هدف راهبردی نیست». این سند بر لزوم بازگشت تل آویو به داکترین «حملات پیش‌دستانه»، توسعه چشمگیر

نیروی زمینی ارتش، ایجاد مناطق حائل در فراثر از مرزها و آمادگی برای جنگ هم‌زمان در چند جبهه با اجرای پیشروی‌های عمیق زمینی تا صدها کیلومتر خارج از مرزهای فلسطین اشغالی تأکید دارد. در بخش مربوط به فلسطین، این سند با تأکید بر این که بحران با فلسطینی‌ها «غیر قابل حل» است و هیچ تمایزی میان اهداف جنبش حماس و تشکیلات خودگردان وجود ندارد، خواستار انحلال کامل تشکیلات خودگردان و «الحاق رسمی و سراسری کرانه باختری» شده است. علاوه بر این، اتاق فکر اسرائیلی طرح کوچ اجباری را در قالب اصطلاح فریبنده «مهاجرت داوطلبانه» پیشنهاد کرده است؛ به گونه‌ای که ظرف یک دهه نخست

دادستان کل امارات: حادثه فلابی تروریستی بود

خبرگزاری وام به نقل از دادستان کل امارات اعلام کرد که طبق نتیجه تحقیقات کمک خلیان هواپیمای فلابی دبی در حین پرواز شروع به اجرای نقشه خود کرد و با استفاده از تیر اضطراری به خلیان در داخل کابین حمله کرد. تحقیقات برای روشن شدن تمامی ابعاد و جزئیات حادثه فلابی دبی ادامه دارد. پیش از این مقامات ارشد اطلاعاتی

و انتظامی اعلام کردند کمک‌خلیان هواپیمای فلابی دبی که متهم است روز چهارشنبه به کاپیتان حمله کرده و تصد داشته پروازی به مقصد اسرائیل را ساقط کند، تبعه عمان است؛ فردی که پیش‌تر به دلیل شناسایی به عنوان یک تهدید امنیتی، از سوی شرکت «عمان ایر» از پرواز تعلیق شده بود. منابع متعدد مطلع از روند تحقیقات، فرد مظنون به حمله را «مهام الحمایمی»، ۲۹ ساله، معرفی کردند. این مقامات در گفت‌وگو با «ی‌بی‌سی نیوز» مدعی شدند که در سال ۲۰۲۴، زمانی که الحمایمی به عنوان کارآموز کمک‌خلیان در شرکت عمان ایر مشغول به کار بود، مشخص شد که او مطالبات افراط‌گرایانه در اختیار دارد. به گفته این منابع، به فرد مظنون اجازه داده شد تا در نقشه‌ی اداری به همکاری خود با این شرکت هواپیمایی ادامه دهد.

نوع ایرانی

toseeirani.ir

اتهامی که نشان می‌دهد مسئله دریا اکنون به یکی از مهم‌ترین نقاط بر خورددو کشور تبدیل شده‌است.

سد النھضه و تیگرای، دو بحران به‌هم پیوسته

تنش انتیوپی و مصر نیز سابقه‌ای مستقل دارد که مهم‌ترین محور آن سد بزرگ زنسانس انتیوپی یا «سد النھضه» است. انتیوپی این پروژه را الزاری برای تولید برق، توسعه صنعتی و افزایش ظرفیت اقتصادی خود می‌داند، در حالی که مصر امنیت‌آبی خود را به جریان رود نیل وابسته می‌داند و خواستار تر تیبات حقوقی الزام‌آور درباره بهره‌برداری از سد، به‌ویژه در دوره‌های خشکسالی، است.

از این منظر، سد النھضه صرفاً یک پروژه عمرانی نیست؛ بلکه نمادی از دو برداشت متفاوت از حق توسعه و امنیت آبی است. برای آدیس آبابا، کنترل بیشتر بر منابع آبی بخشی از توسعه ملی است و برای قاهره، هر گونه کاهش قابل توجه و مستمر جریان آب می‌تواند تبعات اقتصادی و اجتماعی جدی داشته‌باشد.

در سال ۲۰۲۶، این اختلاف با مسئله اریتره نیز پیوند بیشتری پیدا کرده است. مصر و اریتره طی ماه‌های اخیر تماس‌های سیاسی و اقتصادی خود را افزایش داده‌اند و مقام‌های مصری بر حمایت از حاکمیت و تمامیت ارضی اریتره تأکید کرده‌اند. دیدارهای سطح بالای دو کشور و گفت‌وگو درباره همکاری در دریای سرخ نشان می‌دهد قاهره، اریتره را یکی از بازیگران مهم معادلات امنیتی منطقه می‌داند.

در سوی دیگر، بحران داخلی انتیوپی نیز به این معادله اضافه شده است. درگیری‌های جدید میان دولت فدرال ونیروهای تیگرای از ۲۳ سپتامبر شدت گرفته و به مناطق همجوار سزایت کرده‌است. فرمانده ارتش انتیوپی، اریتره، مصر و سودان را به حمایت از ائتلاف مخالف دولت متهم کرده‌است؛ اما اریتره، مصر و سودان این اتهامات را رد کرده‌اند.

در نتیجه، یک خرچ‌ه امنیتی شکل گرفت؛ به گونه‌ای که آدیس آبابا مسئله تیگرای را بخشی از تهدید خارجی می‌بیند، در حالی که همسایگان آن، جاه‌طلبی‌های دریایی و امنیتی انتیوپی را منشأ

درگیری کنونی اگر در مرزهای داخلی انتیوپی باقی‌نماند، می‌تواند بر اریتره، سودان و مسیرهای تجاری منطقه اثر بگذارد و این در حالیکست که کنترل را تهدید مسیرهای منتهی به جیبوتی نیز اهمیت ویژه دارد، زیرا وابستگی بالای تجارت انتیوپی به این کردیدور، زایش بحران را رقم می‌زند

خبر

بازداشت ۵۰۰ نفر در اعتراضات دانش آموزی فرانسه

لوران نوئیز، وزیر کشور فرانسه در مصاحبه با کانال تی اف ۱ فرانسه گفت: بیش از ۵۰۰ نفر از روز دوشنبه گذشته طی اعتراضات دانش آموزی بازداشت شدند. حدود ۸۵ درصد از بازداشت‌شدگان کم سن و بیشترشان دانش آموزان مدارس هستند. به گفته او، وزیر حدود ۷۳۵ مدرسه روز جمعه شاهد اعتراضات بودند و اقدامات آشوبگرانه در نزدیکی ۱۵۸ مدرسه رخ داد. نیروهای امنیتی با اقدامات خشونت آمیز مقابله کردند. همچنین یک ویدیوی ادعایی یک افسر پلیس در نشان داد که روی زمین کشیده شد و در معرض ضرب و جرح قرار گرفت اما نمایندگان دانش آموزان خود را از

بازداشت ۵۰۰ نفر در اعتراضات دانش آموزی فرانسه

افزایش سرمایه‌گذاری در آموزش و بهبود شرایط تحصیل هستند. از سوی دیگر، ادوارد گفری، وزیر آموزش فرانسه، روز جمعه از تعطیلی بیش از ۴۰۰ موسسه آموزشی به دلیل خسارات وارده به برخی از آنها با عدم توانایی در تضمین آموزش دانش آموزان و کارکنان، در نتیجه اعتراضات دانش آموزی که به مدت یک هفته ادامه داشته است، خبر داد. گفری افزود که از زمان آغاز اعتراضات، حداقل ۱۷۰ دانش آموز و ۶۵ نفر از کارکنان، از جمله ۴۰ مدیر دبیرستان، زخمی شده‌اند، وی خاطر نشان کرد که بیش از ۲۰۰ نفر در شورش‌هایی که در جریان اعتراضات رخ داده، زخمی شدند. وی در بیانیه‌ای سه تلوویزیون BFM توضیح داد که «جنبش دانش آموزان دبیرستانی گروگان گروه‌های حاشیه‌ای بسیار خشونت‌آمیز شده است». این وزیر فرانسوی افزود: «والدین باید به وضوح مسئولیت‌های خود را بر عهده بگیرند و به فرزندان خود بگویند که به تظاهرات نروند». گفری تأکید کرد که «مهم‌ترین چیز اکنون این است که اطمینان حاصل کنیم فرزندان مادر خیابان‌های کشته‌شده نمانند، زیرا در معرض خطر هستند».

تشدید تنش هند و پاکستان در پی کشته شدن دو غیر نظامی

وزارت امور خارجه پاکستان در اعتراض به کشته‌شدن دو تبعه این کشور در حادثه تیراندازی مرزی، کاردار هند را احضار و خواستار تحقیقات فوری، شفاف و معتبر درباره این حادثه شد؛ رویدادی که در پیوربانک به عنوان «نادر میان دورقیب هسته‌ای جنوب آسیا رخ» اختیيار دارد. به گفته این منابع، به فرد مظنون اجازه داده شد تا در نقشه‌ی اداری به همکاری خود با این شرکت مراتب اعتراض شدید دولت پاکستان

بشر از جمله حق حیات محسوب می‌شود و نگرانی‌های عمیقی را در خصوص حفاظت از جان غیر نظامیان بر اساس حقوق بین‌الملل ایجاد کرده است. از طرف هندی خواسته شد تا تحقیقاتی فوری، شفاف و معتبر در مورد این حادثه انجام دهد؛ اقدامات انضباطی و قانونی مقتضی را علیه عاملان آن اعمال کرده و نتایج تحقیقات و اقدامات انجام‌شده را رسماً به دولت پاکستان اعلام نماید. ارتش پاکستان اعلام کرد که در پی تیراندازی نیروهای مرزی هند در نوار مرزی ایالت پنجاب دو غیر نظامی پاکستانی کشته و یک نفر دیگر زخمی شده‌اند. تازه‌ترین انتشاری در مرزهای دورقیب‌اتشی شبه‌قاره که سال گذشته جنگ محدود ۴ روزه‌ای را علیه یکدیگر رویدادی که در هند اند، در حالی رخ می‌دهد که ارتش پاکستان اخیراً ادعای ارتش هند مبنی بر هدف قرار دادن شهروند پاکستانی را امر دو اعلام کرد.

جهان نما

هگست ارتش آمریکا را به کدام سمت می‌برد؟
انقلاب در پنتاگون

پیت هگست در سخنرانی اخیر خود در پایگاه تفنگداران دریایی کوانتیکو، از برنامه‌ای گسترده برای بازسازی وزارت دفاع آمریکا سخن گفت. او این تحول را نوعی «چرخش» در مسیر ارتش آمریکا توصیف کرد؛ اما دامنه پیشنهادهای او فراتر از اصلاحات اداری معمول است و عملاً ساختار سنتی ارتش در زمینه آموزش، ارتقا، خرید تسلیحات و سازماندهی نیروها را هدف قرار می‌دهد.

بخش بحشبر انگیز این رویکرد، بر خودر هگست با فرماندهان ارشد نظامی است. بر اساس آمار ارائه‌شده، از زمان آغاز به کار او، ۲۶ ژنرال و دریا سالار بر کنار شده‌اند و روند ترقیع حدود ۵۵ فرمانده دیگر نیز متوقف یا محدود شده است. هگست اکنون خواستار کاهش مجموعاً ۲۰ درصدی شمار افسران ارشد ارتش است؛ اقدامی که منتقدان آن را تهدیدی برای نظام شایسته سالارانه را تقا در ارتش می‌دانند.

سناتور جک رید، عضو ارشد دموکرات کمیته نیروهای مسلح سنا، هشدار داده است که چنین اقداماتی می‌تواند به ارتش آمریکا آسیب بزند و فرماندهان را به این نتیجه برساند که ارائه مشاوره نظامی مستقل ممکن است برای آینده شغلی آنها هزینه داشته‌باشد. در میان جمهوری‌خواهان نیز نگرانی‌هایی وجود دارد. سناتور تام نیلیس این اقدامات را خودسرانه و غیرقانونی پیش‌بینی توصیف کرده‌است.

در کنار این جنبه جنجالی، بخشی از برنامه هگست بر مشکلاتی تمرکز دارد که سال‌هاست در ساختار دفاعی آمریکا مطرح هستند. یکی از مهم‌ترین آنها وابستگی پنتاگون به سامانه‌های تسلیحاتی گران‌قیمت و قدیمی و پیچیدگی مقرراتی است که ورود شرکت‌های کوچک‌تر و فناوری‌های جدید به بازار دفاعی را دشوار می‌کند.

تجربه جنگ‌های اخیر به‌ویژه اهمیت فزاینده پهپادها نشان داده است که سرعت توسعه و تولید تجهیزات ارزان‌قیمت و قابل استفاده در مقیاس بالا می‌تواند اهمیت زیادی داشته‌باشد. در همین چارچوب، هگست پیشنهاد ایجاد «فرماندهی جنگ خودکار» را مطرح کرده است؛ ساختاری که مسئولیت عملیات پهپادی و سامانه‌های خودکار در حوزه‌های زمینی، دریایی و هوایی را بر عهده خواهدداشت.

او همچنین طرحی موسوم به «پروژه مریدین» را پیشنهاد کرده که طی آن ایلان ماسک، پالم‌راکی و نیوت گینزبرگ در یک بررسی ۱۲۰ روزه، آینده جنگ در عصر هوش مصنوعی را مطرح، کوتاه کردن فاصله میان نوآوری فناوری و ورود آن به میدان نبرد است. بااین حال، ایجاد یک فرماندهی جدید ممکن است به جای کاهش بوروکراسی، یک لایه دیگر به ساختار پیچیده پنتاگون اضافه کند. در جنگ‌های امروز، مرز میان حوزه‌های زمینی، دریایی، هوایی و فضا بهی بیش از گذشته در هم تنیده شده و تقریباً تمام سامانه‌های تسلیحاتی آینده نیز دارای اجزای خودکار خواهند بود.

یکی دیگر از محورهای برنامه هگست، ایجاد زنجیره‌های تأمین مطمئن، شبکه‌های انرژی پایدار و ذخایر راهبردی برای پایگاه‌های نظامی آمریکا است. این بخش از برنامه در واکنش به نگرانی‌های واشنگتن درباره توانایی چین برای هدف قرار دادن زیرساخت‌های حیاتی آمریکا و محدود کردن دسترسی این کشور به مواد راهبردی، از جمله عناصر کمپاب، مطرح شده‌است.

نام انتخاب‌شده برای این طرح، «امریکای دژ» است؛ عنوانی که منتقدان آن را بیش از حد دفاعی می‌دانند. در مقابل، طرح دیگری برای ساخت یک پایگاه نظامی بزرگ جدید با ظرفیت ۱۵ تا ۲۵ هزار نیرو، بر سرشش‌های بیشتری ایجاد کرده‌است. قرار است ایالت‌ها برای جذب این سرمایه‌گذاری با یکدیگر رقابت کنند؛ و یک‌دی که می‌تواند بودجه دفاعی را بیش از پیش به سمت رقابت‌های سیاسی و منطقه‌ای سوق دهد.

هگست در حوزه آموزش نظامی نیز خواهان فاصله گرفتن از دانشگاه‌های نخبه امریکاشده است. او برخی دانشگاه‌های بزرگ را به ترویج تفکرات موسوم به «بیداری» متهم کرده و پیشنهاد داده‌است که آموزش دانشجویان نظامی با همکاری پنج دانشگاه از جمله دانشگاه ایالتی لوئیزیانا، دانشگاه لوبرتی، دانشگاه تاسکگی، دانشگاه ایالتی میسیسیپی و کالج هیزل دیل بازطراحی شود.

در کنار آن، هگست خواهان تقویت نقش نهادهای مذهبی در ارتش و گسترش اختیارات دفتر امور مذهبی شده‌است. وجود روحانیون نظامی و گسترش نقش مذهب در ساختار ارتش، بخشی دیگر از برنامه اوست که محل بحث قرار گرفته‌است.

در مجموع، برنامه هگست دو چهره متفاوت دارد. بخش نخست بر تحول فناوری، پهپادها، هوش مصنوعی، اصلاح زنجیره تأمین و کاهش بوروکراسی متمرکز است؛ حوزه‌هایی که مشکلات آنها سال‌هاست در پنتاگون مطرح بوده‌است. اما بخش دیگر، یعنی برخورد با فرماندهان ارشد، مداخله در روند ترقیع و فاصله گرفتن از نهادهای آموزشی سنتی، نگرانی‌هایی درباره حفظ استقلال حرفه‌ای ارتش ایجاد کرده‌است.

مسئله اصلی اکنون این است که آیا تغییرات گسترده هگست، شکاف میان رهبری سیاسی و بدنه حرفه‌ای ارتش را عمیق‌تر خواهد کرد. تجربه اجرای این اصلاحات در سال‌های آینده مشخص خواهد کرد که «انقلاب پنتاگون» چه نتیجه‌ای به دنبال دارد.

این در حالیکست که میان شخصیت سیاسی ترامپ و سبک رفتاری هگست شباهت‌هایی وجود دارد. هگست مانند ترامپ از درگیری‌های فرهنگی استقبال می‌کند، با رسانه‌های منتقدتر خود ر تهاجمی دارد و به تصویر عمومی و نمایش سیاسی اهمیت زیادی می‌دهد.

از این منظر، هگست صرفاً یک وزیر دفاع معمولی نیست؛ او بخشی از همان سبک سیاسی‌ای را در پنتاگون نمایندگی می‌کند که ترامپ در عرصه سیاسی امریکا دنبال کرده‌است.